

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ДЕРМАТОЛОГІЇ ТА ВЕНЕРОЛОГІЇ НАМН УКРАЇНИ»**

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради
ДУ «ІДВ НАМНУ»
20 вересня 2018 р., протокол №9.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ДУ «ІДВ НАМНУ»,
Я.Ф. Кутасевич Я.Ф. Кутасевич

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію освітньо-наукового процесу
В Державній установі
«Інститут дерматології та венерології НАМН України»

1. Загальні положення

1.1 Положення про організацію освітньо-наукового процесу (далі - Положення) розроблене в Державній установі «Інститут дерматології та венерології Національної академії медичних наук України» (далі – ДУ «ІДВНАМНУ») відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Статуту ДУ «ІДВНАМНУ», інших нормативно-правових актів з питань вищої освіти.

1.2 Освітній процес в ДУ «ІДВНАМНУ» –це творча, інтелектуальна, практична діяльність у сфері Вищої освіти і науки, що базується на організаційних, навчальних, науково-методичних заходах, та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які здобувають вищу освіту.

1.3 Освітній процес базується на принципах систематичності, науковості, доступності, демократизму, безперервності.

1.4 Освітній процес організовується з урахуванням наукового, науково-педагогічного потенціалу, матеріальної і навчально-методичної бази ДУ «ІДВНАМНУ», сучасних інформаційних технологій.

1.5 Освітній процес в ДУ «ІДВНАМНУ» здійснюється на основі освітньо-наукових програм, навчальних планів та цього Положення, складання індивідуальних навчальних планів, виборі навчальних дисциплін сумісно з практичною підготовкою та самостійною роботою.

1.6 Організація освітньо-наукового процесу в ДУ «ІДВНАМНУ» здійснюється відповідно до Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС). Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі –кредит ЄКТС) –одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Освітньо-наукова програма доктора філософії зі спеціальності 222 Медицина в ДУ «ІДВНАМНУ» становить 54 кредита ЄКТС.

1.7 Викладання дисциплін здійснюється українською мовою. Допускається викладання однієї чи кількох дисциплін англійською та/або іншими іноземними мовами (в рамках академічної мобільності; навчання іноземних фахівців), за умови забезпечення при цьому знання здобувачами вищої освіти відповідної дисципліни українською мовою.

1.8 Здобувачі третього освітньо-наукового рівня, у тому числі особи з особливими потребами, мають можливість користуватися бібліотекою, навчальною, навчально-методичною та науковою літературою, обладнанням та іншими засобами навчання на умовах, визначених Правилами внутрішнього розпорядку ДУ «ІДВНАМНУ».

2. Система освіти. Форми навчання.

2.1 Організація освітнього процесу в ДУ «ІДВНАМНУ» для підготовки фахівців третього освітньо-наукового рівня здійснюється за відповідною освітньо-науковою програмою.

2.1.1 Процедура розробки освітньо-наукової програми визначається наступними положеннями про організацію освітнього процесу в ДУ «ІДВНАМНУ»:

-Освітня програма розробляється проектною групою забезпечення освітньої програми на основі затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (з урахуванням вимог професійних стандартів у відповідній професійній галузі).

-Освітня програма розробляється проектною групою в межах відповідної спеціальності – науково-педагогічні та/або наукові працівники, які працюють в ДУ «ІДВНАМНУ» за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності, склад якої призначається наказом директора ДУ «ІДВНАМНУ» і відповідає за розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми відповідно до вимог законодавства.

-Керівником проектної групи (гарантом освітньої програми) призначається один з її членів, який має науковий ступінь і стаж наукової роботи не менш як десять років.

- У складі проектної групи для освітньо-наукового ступеня доктора філософії повинні бути не менш як три особи, які мають науковий ступінь доктора наук та вчене звання. У разі провадження підготовки іноземців та осіб без громадянства один із членів проектної групи повинен володіти англійською мовою на рівні B2 за Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти або кваліфікаційними документами (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), що пов'язані з використанням зазначеної мови.

-Проектна група під час розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми, зобов'язана врахувати всі пропозиції та зауваження, які надійшли від заінтересованих сторін після громадського обговорення.

-Після громадського обговорення, врахування пропозицій та змін до освітньої програми гарант освітньої програми надає її на розгляд та затвердження до Вченої ради ДУ «ІДВНАМНУ».

-Рішення Вченої ради ДУ «ІДВНАМНУ» про затвердження освітньої програми є підставою для розробки навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною освітньою програмою. Затверджена освітня програма розміщується на офіційному веб-сайті ДУ «ІДВНАМНУ».

-Управління реалізацією освітньої програми здійснюється гарантом освітньої програми: організація розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми; аналіз та впровадження кращого досвіду світової та вітчизняної вищої освіти в зміст освітньої програми; контроль відповідності проєктної групи забезпечення освітньої програми ліцензійним умовам згідно з законодавством; проведення самооцінювання освітньої програми та освітньої діяльності. Протягом всього періоду реалізації освітньої програми в межах відповідної спеціальності, ДУ «ІДВНАМНУ» зобов'язаний виконувати ліцензійні умови.

-Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм здійснюється за участі здобувачів третього освітньо-наукового рівня та ради молодих вчених, роботодавців, академічної спільноти та інших заінтересованих сторін.

-Перегляд освітньої програми здійснюється не рідше ніж раз на 2 роки.

Обґрунтовані зміни чи доповнення до освітньої програми вносяться у разі необхідності.

-Підставами для перегляду освітньої програми є:

-об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру;

-наявність висновків про недоліки за результатами оцінки якості освітньої програми і за результатами самооцінювання освітньої програми та освітньої діяльності.

-Оцінювання освітньої програми та освітньої діяльності за освітньою програмою здійснюється відповідно до критеріїв, затверджених Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти. З метою забезпечення якості вищої освіти та вчасного реагування на виявлені недоліки, зауваження та пропозиції в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми ДУ «ІДВНАМНУ» проводить самооцінювання освітньої програми та освітньої діяльності.

-Прозорість та публічність освітньої програми досягається шляхом інформування зацікавлених сторін про всі аспекти освітнього процесу в ДУ «ІДВНАМНУ».

-Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм (проєктів освітніх програм) в ДУ «ІДВНАМНУ» здійснюється відповідно до цього Положення, прозоро та публічно, через оприлюднення їх на офіційному веб-сайті Інституту для громадського обговорення.

2.2 Здобуття вищої освіти на третьому рівні передбачає успішне виконання особою відповідної освітньо-наукової програми, що є підставою для подальшого присудження освітнього ступеня вищої освіти–доктор філософії.

2.3 Доктор філософії –це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра/спеціаліста. Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

2.4. Особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в аспірантурі. Особи, які професійно здійснюють наукову діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою, зокрема, під час перебування у творчій відпустці, за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

2.5. Нормативний термін підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки. Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії

відповідно до вимог становить 30-60 кредитів ЄКТС. Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми в ДУ «ІДВНАМНУ» становить 54 Кредита ЄКТС.

2.6. Особливості організації освітнього-процесу з підготовки здобувачів вищої освіти на третьому рівні вищої освіти визначаються цим Положенням.

2.7. Навчання в ДУ «ІДВНАМНУ» здійснюється за очною (денною) та заочною (за контрактом) формами навчання.

3. Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу вищої освіти

3.1. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу включає: навчальні плани, індивідуальні плани підготовки, робочі навчальні плани; навчальні програми наукових дисциплін; критерії оцінювання знань і вмінь, завдання для оцінювання результатів навчання тощо; -підручники та навчальні посібники, інші науково-методичні матеріали.

3.2. Зміст освіти, систему навчального матеріалу визначають освітня програма підготовки, навчальний план спеціальності, робочі навчальні програми дисциплін.

3.3 Навчальний план – це документ, який складається відповідно до освітньої програми. Він визначає графік освітнього процесу, перелік та обсяг обов'язкових і вибіркових навчальних дисциплін, практик, послідовність їх проходження у розрізі навчального року, форми проведення підсумкового контролю, обсяг часу, передбачений на самостійну роботу. Навчальний план розробляється на весь термін навчання.

3.4. Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти заочної форми навчання є адаптованою версією навчального плану за очною (денною) формою навчання. Перелік та послідовність викладання дисциплін, загальна кількість годин на засвоєння змістових модулів, види атестації відповідають навчальному плану денної форми навчання.

3.5. Для узгодження навчального плану із графіком освітнього процесу з урахуванням виконання поточних наказів та розпоряджень МОН України, НАМН України, складається робочий навчальний план (графік). Робочий навчальний план складають на поточний навчальний рік на основі відповідного навчального плану.

3.6. Індивідуальний навчальний план аспіранта, здобувача вищої освіти третього освітнього рівня є робочим документом, що містить інформацію про перелік, обсяг та послідовність вивчення обов'язкових та вибіркових навчальних дисциплін, проходження практик, підсумковий контроль знань та атестацію.

3.7. Індивідуальний навчальний план включає загальне планування та план на кожний навчальний рік і затверджується головою Вченої ради. При формуванні індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти на наступний навчальний рік враховуються обрані ним вибіркові навчальні дисципліни.

3.8. Вибір дисциплін здобувачами вищої освіти третього освітньо-наукового рівня здійснюється за переліками дисциплін, зазначених в навчальному плані, з яких вони вибирають декілька дисциплін, відповідно до умов, передбачених освітньо-науковою програмою; вибір здійснюється до початку навчання.

3.9. Вибіркові навчальні дисципліни, передбачені навчальним планом і включені до індивідуального навчального плану здобувача, є обов'язковими для вивчення.

3.10. Здобувачі наукового ступеня доктор філософії зобов'язані виконувати вимоги освітньої програми та індивідуального навчального плану, дотримуючись академічної доброчесності, та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання.

3.11. Контроль за виконанням індивідуального навчального плану аспіранта, здобувача здійснює наукова частина.

4. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.

4.1 Освітній процес в Інституті здійснюється за такими формами:

-навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи.

4.2 Основними видами навчальних занять в Інституті є:

-лекція; практичне заняття; семінарське заняття; самостійна робота.

4.3 Лекція – основний вид і форма проведення навчальних занять в Інституті, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу. Як правило, окрема лекція є елементом курсу лекцій, який складає основний теоретичний матеріал окремої або декількох тем навчальної дисципліни. Тематика курсу лекцій визначається робочою навчальною програмою.

4.3.1 Лекції з навчальних дисциплін проводяться групою кадрового забезпечення освітнього процесу – фахівцями ДУ «ІДВНАМНУ» з високим рівнем науково-теоретичної підготовки: професорами, докторами, кандидатами наук, а також провідними науковими співробітниками, рівень наукової та професійної активності кожного з яких відповідає ліцензійним та акредитаційним умовам надання освітніх послуг.

4.3.2 Лекції проводяться у конференц-залі інституту, навчальних кімнатах для здобувачів вищої освіти для однієї групи слухачів, з використанням сучасних технологій подання матеріалу.

4.3.3 Лектор, якому доручено читати курс лекцій, готує конспект лекцій (авторський підручник, навчальний посібник), контрольні завдання. Лектор зобов'язаний дотримуватися робочої програми навчальної дисципліни щодо тем лекційних занять, відповідає за своєчасне оновлення матеріалу, удосконалення форм і засобів його доведення до слухачів.

4.4 Практичне заняття – вид і форма організації навчального заняття, під час якого викладач організує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання.

4.4.1 Практичні заняття проводяться у клінічних відділах, відділеннях, наукових відділах, лабораторіях ДУ «ІДВНАМНУ».

4.4.2 Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок здобувача, постановку загальної проблеми та її обговорення.

4.5. Семінарське заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до котрих здобувачі вищої освіти третього освітньо-наукового рівня готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів). Семінарське заняття проводяться в навчальних кімнатах.

4.6. Консультація – вид навчального заняття, під час якого здобувач вищої освіти ДУ «ІДВНАМНУ» отримує відповіді на конкретні запитання.

4.7. Самостійна робота здобувача вищої освіти в Інституті є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від передбачених розкладом обов'язкових навчальних занять. Навчальний час, відведений для самостійної роботи, регламентується робочим навчальним планом. Забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручник, навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій викладачів, відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література.

4.8. Індивідуальні завдання – одна з форм самостійної роботи здобувачів вищої освіти, яка передбачає створення умов для найповнішої реалізації творчих можливостей і має на меті поглиблення, узагальнення і закріплення знань, які здобувачі одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

4.9. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів освоєння навчальної дисципліни на його завершальних етапах.

4.10. Результати підсумкового контролю оцінюються за 100-бальною шкалою, за чотирибальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») або двобальною шкалою («зараховано», «не зараховано») і вносяться в екзаменаційні відомості.

4.11. Відповідність між шкалами оцінювання навчальних дисциплін встановлюється наступним чином:

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 5-бальною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою
відмінно	5 (п'ять)	90-100
добре	4 (чотири)	75-89
задовільно	3 (три)	61-74
незадовільно	2 (два)	0-60

4.12. До екзамену з професійної та практичної підготовки за спеціальністю дерматовенерологія здобувач подає реферат за напрямом дисертаційного дослідження, який розкриває такі компетентності:

- здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/ або професійної практики;
- збирання, опрацювання та критика літературних джерел;
- здатність до побудови тлумачно-інтерпретативних моделей в медичному дослідженні, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань;
- здатність розпізнавати, систематизувати діагностичні проблеми;
- розуміння природи діагностичних даних при різних рівнях аналізу;
- здатність обирати методики для різних типів діагностичних досліджень;
- розуміння природи медичних теорій, гіпотез і тлумачень;
- здатність описувати основні компоненти якої-небудь однієї теоретичної моделі, застосовувати інструменти і методи медичного аналізу в суміжних областях.

4.13. Академічна заборгованість (незадовільна оцінка, неявка з поважних причин) ліквідується складанням екзаменів комісії, яка створюється для складання екзаменів з навчальних дисциплін.

4.14 Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності засвоєних знань, умінь, інших компетентностей певним нормативним вимогам до вищої освіти. Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється двічі на рік на підставі оцінювання рівня їх наукових, загально-професійних і спеціалізовано-професійних компетентностей, умінь та навичок та затверджується на засіданні Вченої ради ДУ «ІДВНАМНУ».

5. Учасники освітнього процесу

5.1 Учасниками освітнього процесу в Інституті є:

- наукові, науково-педагогічні висококваліфіковані фахівці вищої категорії (кадрове забезпечення освітнього процесу);
- здобувачі вищої освіти третього освітньо-наукового рівня;
- практики, які залучаються до освітнього процесу;
- інші працівники Інституту.

5.2. Наукові, науково-педагогічні працівники – це особи, які професійно здійснюють в Інституті наукову, навчальну, методичну, науково-організаційну діяльність та мають відповідну кваліфікацію незалежно від наявності наукового ступеня або вченого звання.

5.3. Права та обов'язки наукових і науково-педагогічних працівників визначаються Законом України «Про вищу освіту», Статутом Інституту та іншими законодавчими та нормативно-правовими актами.

6. Академічна мобільність.

6.1. Академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншій науковій установі (закладі вищої освіти) на території України чи поза її межами.

6.2 Порядок організації програм академічної мобільності для учасників освітнього процесу третього освітньо-наукового рівня в ДУ «ІДВНАМНУ» встановлюється «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність»

7. Академічна відпустка, переривання навчання.

7.1. Порядок надання академічної відпустки регламентується відповідними законодавчими документами, Положенням; рішення Вченої ради про надання академічної відпустки погоджується з НАМН України.

8. Прикінцеві положення.

8.1. Положення про організацію освітнього процесу в ДУ «ІДВНАМНУ» затверджується на засіданні Вченої ради. Зміни та доповнення до Положення розглядаються та затверджуються на засіданні Вченої ради ДУ «ІДВНАМНУ».

8.2. Положення набирає чинності з моменту затвердження його Вченою радою ДУ «ІДВНАМНУ». Положення оприлюднюється на сайті інституту.

8.3. Учасники освітнього процесу ознайомлюються з цим Положенням після його затвердження та розміщення на сайті інституту.